

จากธรรมชาติถึงความสุข

• เมื่อเส้นทางชีวิตของแต่ละคน มีอิทธิพลจากธรรมชาติเป็นสิ่งที่กำหนดทุกอย่าง" แต่มนุษย์ผู้มีความอยาก
แฝงเป็นเงื่อนไข้อยู่ในรากฐาน มักสะท้อนภาพความจริงให้เห็นแนวโน้มที่มุ่งแสวงหาธรรมชาติจากที่อื่น เป็นสัญชาตญาณ
ซึ่งฝันได้ยาก

"ธรรมชาติจึงถือเป็นแก่นแท้ของความชอบธรรมที่แท้จริง" แต่เนื่องจากทุกสิ่งมีเหตุสืบเนื่องมาจากความอยาก
ของมนุษย์ จึงทำให้การปฏิบัติ ส่วนทิศทางการปฏิบัติ ซึ่งควรจะต้องถือว่าเป็นเหตุและผล แม้ต้องการค้นหาความจริงจากธรรม
ชาติ หรือต้องการแสวงหาธรรม จึงมีกระแสที่เรียกร้องจากที่อื่นแม้จากบุคคลอื่น ซึ่งเกิดขึ้นเพราะขาดความรู้จริง

บุคคลผู้ควรได้รับการยอมรับว่ารู้จริง ย่อมมุ่งความสนใจค้นหาจากรากฐานตนเองเพื่อ เสริมสร้างความเข้ม
แข็งก่อนที่จะค้นหาความจริงจากที่อื่น ไม่ว่าจะเป็ธรรมชาติที่โน่นไป ในวิถึความอารามหรือแม้ที่อื่นใดซึ่งล้วนอยู่บนพื้น
ฐานความหลากหลาย โดยเหตุที่สิ่งเหล่านั้น เป็นเพียงสิ่งที่สนองตอบเพื่อการ เรียนรู้ของมนุษย์แต่ละคนจากแง่มุมซึ่ง
มุ่งสู่ทิศทาง เปิดกว้างยิ่งขึ้นและจบลงที่ตัวของมันเองโดยแท้

จากสภาพที่เป็นจริงในปัจจุบัน ได้สะท้อนให้เห็นว่า มีคนมุ่งค้นหาธรรมจากสิ่งซึ่งอยู่นอกตนเองมากขึ้น สะ-
ท้อนให้รู้ได้ว่า **"รากฐานความเป็นมนุษย์ ซึ่งหมายถึงการพึ่งพาตนเองช่วยให้เป็นผู้รู้เหตุรู้ผล กำลังสูญหายไปมากขึ้น"**
ในเมื่อสัญชาตญาณกำหนดให้ทุกสิ่งซึ่งอยู่ร่วมกันมีสองด้าน ดังนั้นเมื่อคนจากด้านหนึ่งมีรากฐานขาดความมั่นคง ย่อมตก
เป็นเหยื่อให้คนจากอีกด้านหนึ่งซึ่งจับจ้อง ฉกฉวยโอกาส หลอกใช้เป็น เครื่องมือสนองความอยากแห่งตนง่ายมากขึ้น

"รูปวัตถุกับธรรมชาติภายในรากฐานมนุษย์ เป็นสิ่งอยู่ร่วมกันโดยมีกระแสเชื่อมโยงถึงกันอย่างมีเหตุมีผล"

หากความคิดและการนำปฏิบัติที่สะท้อนความจริงออกมาปรากฏให้รู้สึกได้ว่า มีการเน้นความสำคัญด้านรูปวัตถุ
ย่อมอ่านได้ว่า บุคคลผู้คิดและปฏิบัติขาดการเข้าถึงธรรมชาติไม่ว่ามากหรือน้อย แม้ดำรงชีวิตอยู่ในรูปพระสงฆ์ก็มัก
สะท้อนแนวโน้ม นำเอาธรรมในคำอธิบายออกมาใช้ครอบงำผู้อื่นให้หลงตามวิถีทางซึ่งตน เชื่อถืออย่างรู้เท่าไม่ถึง
การณ์

หากบุคคลเข้าถึงธรรมชาติจริง ย่อมมีความรู้ความเข้าใจในสรรพสิ่งทั้งหลายซึ่งปรากฏเปลี่ยนแปลงอยู่ใน
กระบวนการสิ่งแวดล้อมได้ทุกเรื่อง จึงดำเนินชีวิตอย่างมีความสุข ส่วนผู้ซึ่งยังขาดความรู้ความเข้าใจ หลังจาก
มีโอกาสสัมผัสสรรพสิ่งต่าง ๆ ย่อมได้รับผลสองด้าน ซึ่งด้านหนึ่งคือความทุกข์ หรือไม่ก็อีกด้านหนึ่งคือความลุ่มหลง
ทำให้ลุ่มตัวมากขึ้น

หากรากฐานจิตใจอิสระย่อมมองทุกสิ่งได้ถึงพื้นฐานและเห็นได้สองด้านเสมอ โดยเฉพาะในสภาพปัจจุบัน
ซึ่งด้านหนึ่งเน้นความสำคัญของวัตถุทำให้มุ่งกอบโกยไว้เพื่อตนเองอย่างหยุดไ้ยาก ส่วนอีกด้านหนึ่งมักมีการเรียก
ร้องต้องการความชอบธรรม

ซึ่งแท้จริงแล้ว ธรรมเป็นสิ่งที่อยู่ในรากฐานตนเองแล้ว ทำให้รู้ว่าการเรียกร้องจากที่อื่นน่าจะเป็นเพราะ
ขาดการรู้ความจริงว่าธรรมคืออะไรและมีอยู่ที่ไหน ทำให้วิเคราะห์ได้ว่า ทั้งสองด้านถือความจริงอยู่บนพื้นฐาน
ร่วมกัน เพียงแต่มุ่งสู่ทิศทางตรงข้ามกัน จึงยากที่จะเข้าใจซึ่งกันและกันได้ หากกลับสร้างช่องว่างห่างจากกันออก
ไป ทำให้วิถีชีวิตของทั้งสองด้าน ไกลจากการเข้าถึงความสุขมากขึ้น

ครั้งหนึ่งในอดีต หนังสือตำราสิ่งแวดล้อมซึ่งชนต่างชาติเคยเขียน เรื่องมนุษย์กับธรรมชาติแยกออกจากกันไว้
หลังจากนั้นมาถึงอีกช่วงหนึ่ง วิเคราะห์ได้ว่าน่าจะเป็นเพราะปัญหาที่เกิดกับมนุษย์มีมากขึ้น จึงทำให้มีการปรับเปลี่ยน
เนื้อหาสาระในหนังสือตำราใหม่โดยรวมมนุษย์เข้าไว้เป็นส่วนหนึ่งของธรรมชาติ โดยที่เห็นว่าจะมีความลึกซึ้งมาก
กว่าเก่า

ประเด็นดังกล่าว ช่วยให้เห็นความจริงว่า**"หนังสือต่าง ๆ แม้ตำราเรียน ก็เป็นสิ่งทำขึ้นจากความคิด**

คน" คนผู้เขียนตำราคิดได้แก่ไหนย่อมทำให้ตำราที่มีความเป็นไปได้แค่นั้น อีกทั้งยังอาจมีความขาดตกบกพร่อง ไม้-
มากก็น้อย ทั้งนี้และทั้งนั้น หนังสือตำราที่ถือด้านวัตถุ ดังนั้นการยึดติดตำราจึงมีผลปิดกั้นความคิด ร่วมกับวิถีทาง
ซึ่งแต่ละคนควรมีโอกาสเจริญทางปัญญา ซึ่งจำเป็นต้องเกิดจากรากฐานจิตใจ ที่อิสระ ช่วยเหลือให้หยั่งลงลึกซึ่งยิ่งขึ้น

แม้ว่าถ้ามองถึงช่วงหลัง ๆ ตำราจะชี้ถึงความจริงไว้ว่า "มนุษย์เป็นส่วนหนึ่งของธรรมชาติ" แต่สภาพที่
เป็นจริงจากความคิดคนที่ยังยึดติดอยู่กับตำรา คงมองภาพรวมเห็นได้ยาก จึงคิดในลักษณะแยกตัวเองออกจาก-
ธรรมชาติโดยเงื่อนไขที่สร้างขึ้นอย่างเห็นได้ชัด

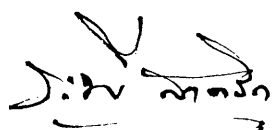
ดังตัวอย่างเช่น "เมื่อมองเห็นสัตว์กินคนไม่ไปจะรู้สึกว่าเป็นธรรมชาติ ครั้นมองเห็นคนนำคนไม้จากป่า
มาใช้ประโยชน์ กลับเห็นเป็นเรื่องทำลายธรรมชาติ จึงใช้โอกาสทำลายเพื่อนมนุษย์อีกชั้นหนึ่ง" ซึ่งความคิดที่มุ่ง
ทำลายเพื่อนมนุษย์เช่นตน น่าจะถือว่าคือวิถีการทำลายอันดีเป็นที่สุดแล้ว

อนึ่ง หากมองเห็นวิถีการเปลี่ยนแปลงโดยมีรากฐานปลอดจากภาวะยึดติดอยู่กับรูปแบบ ช่วยให้เห็นความ
จริง ย่อมเข้าใจได้ว่า "วิวัฒนาการของสิ่งมีชีวิต เท่าที่เกิดมาสู่พื้นโลกร่วมกับวิถีการเปลี่ยนแปลงจนมาถึงช่วงซึ่ง
มีมนุษย์ น่าจะถือว่าคือวิวัฒนาการที่เต็มรูปแบบแล้ว และกำลังปรับทิศทางหวนกลับมาทำลายตัวเอง รวมทั้งทุกสิ่งทุก
อย่างซึ่งอยู่ร่วมกันเป็นกระบวนการ อีกทั้งพึ่งพาซึ่งกันและกันเป็นสังขาร อย่างสอดคล้องกันกับกฎธรรมชาติที่ชี้ให้
เห็นความจริงแล้วว่า "เมื่อมีการเกิดย่อมมีการดับเป็นธรรมดา"

อย่างไรก็ตาม ปรากฏการณ์ดังกล่าวเป็นเพียงด้านที่อยู่ภายนอก หากสามารถหวนกลับมาพิจารณาด้านที่มี
ความจริงปรากฏอยู่ในรากฐานตนเองซึ่งควรถือว่ามีความสำคัญเหนือกว่า โดยเหตุที่หน้าที่ เรียนรู้จากการปฏิบัติ
เพื่อป้องกันภาวะสูญเสียนั้น ซึ่งหากรู้ได้ย่อมเห็นว่ามีความสำคัญที่สุด น่าจะพบคำตอบต่อไปอีกว่า "สมควรปฏิบัติอย่างไร
ต่อไป เพื่อให้ดำเนินเจริญงอกงามได้อย่างอิสระจนถึงที่สุด" เนื่องจากปัญหาทั้งหลายบนวิถีทางนี้ ขึ้นอยู่กับตนเอง
โดยแท้

ใครพบความจริงได้ย่อมถือเป็นบุญอันประเสริฐสุดแล้วสำหรับชีวิตหนึ่ง ส่วนผู้ที่ยังคิดในลักษณะแก่ตัว รวมทั้ง
มีนิสัยสร้างเงื่อนไขอย่างสิ่งซึ่งอยู่นอกตนเป็นเหตุ ย่อมถูกธรรมชาติในตัวเองกำหนดให้จำต้องสร้างกรรมต่อไป เพื่อ
เพิ่มพูนพลังหวนกลับมาสนองผลแก่ตนหนักมากยิ่งขึ้นในอนาคต อย่างไม่อาจหลีกเลี่ยงพ้น

ตลอดช่วงเวลา 76 ปีเท่าที่ชีวิตผู้เขียนเรื่องนี้ดำเนินมาโดยผ่านการเรียนรู้ความจริง และแสดงออกอย่าง
ต่อเนื่องกันเป็นกระบวนการ จากการนำปฏิบัติซึ่งเชื่อมโยงมาจากความรู้สึกนึกคิดที่อิสระโดยที่ความเป็นตัวของตัวเอง
เอง สานถึงการเขียนและการพูดอย่างเป็นธรรมชาติ หากนำทั้งหมดมาเชื่อมต่อกันเป็นกระแส ในที่สุดก็จะช่วย
ให้พบความจริงว่า ทุกสิ่งบรรจุอยู่ในข้อเขียนนี้ทั้งหมด แม้แนวความคิดซึ่งแทรกอยู่ในเรื่องกล้วยไม้ ดังเช่นที่กล่าว
กันว่า "หากไม่มีวันนี้ ย่อมไม่มีวันนี้".

ระพี สาคริก

19 กันยายน 2541

(วันพระราชทานเพลิงศพ คุณคำรวจเอก พระมหาเทพ กษัตริย์สมุท (เนื่อง สาคริก)

บิดายังเกิดเกล้าของผู้เขียนเรื่องนี้)